

Ohje tuoreiden marja-, hedelmä- ja vihannestuotteiden myyjille kauppojen sisä- ja ulkomyyntipaikoilla

Tuoreita kasviksia koskevat kaupan pitämisen vaatimukset

Vähittäismyynnissä, kuten toreilla ja kauppojen sisä- ja ulkomyyntipaikoilla, tuoreina myytävien marja-, hedelmä- ja vihannesarjien tulee täyttää kaupan pitämisen vaatimukset, jotka on kuvattu komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 543/2011 liitteessä I ([Eurlex](#)).

Kaupan pitämisen erityisvaatimukset on vahvistettu kymmenelle tuoteryhmälle: omenat, sitruhedelmät (mukaan lukien sitruunat, mandariinit, satsumat, klementiinit ja appelsiinit), kiivit, salaattit (pois lukien ruukkusalaattit), persikat ja nektariinit, päärynät, mansikat, paprikat, viinirypäleet ja tomaatit. Lähes kaikkia muita hedelmä- ja vihannesarjan tuotteita voidaan pitää kaupan kun ne ovat kaupan pitämisen yleisvaatimusten mukaisia.

Yleisvaatimukset

Kaikkien tuoreena myytävien hedelmien ja vihannesten on oltava kaupan pitämistä koskevien yleisvaatimusten eli vähimmäisvaatimusten mukaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että myytävien tuotteiden tulee olla terveitä, puhtaita ja laadultaan kaupakelpoisia eli elintarvikkeeksi kelpaavia ja niiden alkuperämaa pitää aina ilmoittaa. Alkuperämaan ilmoittamisvelvoite koskee irtomyyntituotteita, pakkauksia ja saateasiakirjoja. Lisäksi pakkauksiin on merkittävä pakkaajan/lähtäjän nimi ja osoite.

Erityisvaatimukset

Tuotekohtaiset erityisvaatimukset ovat yksityiskohtaisia vaatimuksia, jotka koskevat tuoreiden hedelmien ja vihannesten: laatua ja lajittelua laadun mukaan, kypsyyttä, kokoa ja lajittelua koon mukaan, pakkaamista sekä pakkauksiin ja tuotetta seuraaviin saateasiakirjoihin tehtäviä merkintöjä. Näitä tuotteita voidaan myydä yhteisön alueella ainoastaan, kun ne on lajiteltu, luokiteltu ja merkitty vaatimusten mukaisesti.

Toimijan eli myyntipisteen haltijan tai myyjän vastuulla on tuotteiden vastaanottovaiheessa varmistaa merkintöjen oikeellisuus ja vaatimustenmukaisuus pakkauksissa ja saateasiakirjoissa. Myyjän vastuulla on myös se, että oikeat tiedot tuoreiden kasvien alkuperästä ja tarvittaessa laatuluokasta ja pakkaajasta välittyvät edelleen kuluttajalle.

Vaatimustenmukaiset merkinnät

Laskuissa ja muissa saateasiakirjoissa

Ostettaessa ja myytäessä tuoreita kasviksia täytyy erän mukana seurata lasku, lähete tai muu vastaava saateasiakirja, jossa on mainittu tuotteen nimi ja alkuperämaa. Erityisvaatimustuotteilla ja luokitelluilla yleisvaatimustuotteilla on saateessa mainittava lisäksi laatuluokka ja lajike tai kaupallinen tyyppi, jos kyseisen tuotteen tuotekohtaisissa vaatimuksissa sitä edellytetään.

Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että mansikkaerän mukana pitää kulkea saateasiakirja, jossa on mainittu tuote, eli mansikka, alkuperämaa ja laatuluokka. Esimerkiksi

Ohje tuoreiden kasvien myynnistä kauppojen sisä- ja ulkomyyntipaikoilla

omenaerän saateen merkinnät: omena 'Lobo', I lk, Suomi, kertoo että kyseessä on erä Suomessa viljeltyjä Lobo-lajikkeeseen omenoita. Yleisnormituotteilla, kuten kukka-kaalilla riittää saatteessa mainintana tuotteen nimi ja alkuperämaa.

Saateasiakirja tulee voida yksiselitteisesti yhdistää kyseiseen tuote-erään.

Pakkauksissa

Laatikoissa ja suljetuissa rasioissa on oltava merkittynä pakkaajan nimi ja osoite, alkuperämaa ja sisällön määrä. Erityisvaatimustuotteiden pakkauksiin on merkittävä laatuluokka. Lisäksi erityisvaatimustuotteilla täytyy olla kyseisen tuotteen erityisvaatimusten edellyttämät merkinnät esimerkiksi lajikkeesta tai kaupallisesta tyypistä tai kokoluokittelusta.

Merkintöjen pitää löytyä pakkauksen yhdeltä sivulta selkeästi ja näkyvästi. Alkuperämaa on ilmoitettava maan nimellä. Ilmaisuihin "kotimainen" ei ole riittävä. Suljettuihin rasioihin on merkittävä myös pakkauksen nettopaino.

Myyntikylteissä

Myytäessä tuoreita kasviksia irtotavarana tai avonaisiin rasioihin pakattuina on myyntikylteissä oltava tiedot tuotteen alkuperämaasta ja erityisvaatimusten alaisilla tuotteilla laatuluokka. Suomenlippu myyntitiskillä tai pakkauksen merkinnöissä ei riitä ilmaisemaan tuotteen alkuperämaata, vaan alkuperämaa on ilmoitettava kirjoitettuna maan koko nimellä.

Ruokaperuna

Kuluttajalle myytävän ruokaperunan tulee olla elintarvikekelpoista, täyttää vähimmäisvaatimukset ja olla lajikepuhtaita. Ruokaperunan lajike pitää aina ilmoittaa. Pakattuun ruokaperunaan on lajikkeen lisäksi merkittävä pakkauspäivämäärä ja säilytysohje tai vähimmäissäilyvyysaika. Muutoin on noudatettava elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä annettuja säädöksiä, jotka edellyttävät lisäksi ilmoittamaan pakkaajan tai myyjän nimen ja osoitteen, sisällön määrän sekä alkuperämaan, jos sen ilmoittamatta jättäminen voi johtaa kuluttajaa harhaan.

Pakkaamattomana myytävän tuontiperunan myyntikyltissä tulee olla tieto alkuperämaasta. Ruoka- ja varhaisperunan alkuperämaa pitää ilmoittaa, jos sen ilmoittamatta jättäminen voi johtaa kuluttajaa harhaan. Tämä tarkoittaa sitä, että ulkomaisten perunoiden alkuperämaa on ilmoitettava. Selkeyden vuoksi on kuitenkin hyvä aina ilmoittaa sekä ulkomaisten että suomalaisten perunoiden alkuperämaa.

Kauppasienet

Elintarvikelain (23/2006) mukaan elintarvikealan toimija vastaa siitä, että pitää kaupan vain turvallisia elintarvikkeita. Sienten alkuperämaa täytyy ilmoittaa, jos sen ilmoittamatta jättäminen voi johtaa kuluttajaa harhaan sienten alkuperän suhteen. Kauppasienten poiminta ja myynti Suomessa on pitkään ollut viranomaisten säätelemää ja valvomaa. Vuonna 2012 kumotun kansallisen ruokasieniasetuksen kauppasieniluetteloon sienet hyväksyttiin sen perusteella, että ne oli helppo tunnistaa eikä niitä voinut helposti sekoittaa myrkyllisiin näköislajeihin.